

הלכות תפלה צחיצט

רצמ

ג אל יעשה תפלתו קבע אלא רחמים ותחנונים לפני המקום ברוך הוא¹⁰ דהיינו¹¹ שלא יתפלל מפני החיוב כדי לצאת ידי חובתו שאז תפלתו דומה עליו כמשאוי ומבקש ליפטר ממנה אלא כמי שצריך דבר ובה לבקש מלפני המלך וגם יאמרנה בלשון התחנונים¹² כרש המבקש בפתח:

ד התפלה היא במקום קרבן¹³ ולכן צריך לזהר שתהא דוגמת הקרבן בכוננה ושלא יערב בה מחשבה אחרת כמו מחשבה שפוסלת בקדשים¹⁴ ותהא מעומד¹⁵ כמו עבודה¹⁶ וקביעות מקום¹⁷ כמו הקרבנות¹⁸ שכל אחד קבוע מקומו לשחיטתו ומתן דמו ושלא יחונן דבר בינו לקרב¹⁹ כמו הקרבן²⁰ שהציעה פוסלת בינו לכלי וראוי שיהיה לו מלבושים נאים מיוחדים לתפלה²¹ כמו בגדי כהונה אלא שאין כל אדם יכול לכבוש על זה וכו'²² טוב שיהיו לו מכנסיים מיוחדים לתפלה משום נקיות²³ (אע"פ שמן הדין אין צריך נקיות לתפלה יותר מתלמוד תורה שאע"פ שהמכנסיים מלוכלכים מבגדים מותר כמ"ש סימן ע"ו²⁴):

ה אל יחשוב ראוי אני שיעשה הקדוש ב"ה בקשתי כיון שכוונתי בתפלה? כי אדרבה זהו מזכור עונותיו של אדם²⁵ שעל ידי כך מפשפשים במעשיו לומר בטוח הוא בזכותו אלא יחשוב שיעשה הקב"ה בחסדו²⁶ ויאמר כלבו מי אני דל ונבוה בא לבקש מאת מלך מלכי המלכים הקב"ה אם לא מרוב חסדו שהוא מתנהג בהם עם בריותיו:

צמ דין שתוי וזכור לתפלה וכו' ד' סעיפים:

א שהה רביעית יין²⁷ בבית אחת²⁸ אל יתפלל עד שיסיר יינו מעליו אע"פ שיעבור זמן התפלה²⁹ ואם שתה יותר³⁰ אם הוא יכול לדבר לפני המלך אינו נקרא שכור אלא שהתו ותפלתו תפלה אם עבר והתפלל וא"צ לחזור ולהתפלל כשיפוג יינו אף ע"פ שלא עבר עדיין זמן תפלה ואם אינו יכול לדבר לפני המלך נקרא שכור ואם עבר והתפלל תפלתו תועבה וכאלו עובד עבודה זרה³¹ שנאמר³² ויחשבה עלי לשכורה וגו' ותאמר וגו' אל תתן את אמתך לפני בת בלעיל וגו' ואין בלעיל אלא עבודה זרה³³ שנאמר³⁴ יצאו אנשים בני

כט ס"ב וס"ה וש"ג.
ל סמוך ס' יא. טור ושו"ע ס"ה.
לא ד"ה טז, ב. ורש"י ותוס' ד"ה ויעין. ברכות נה, א ורש"י ד"ה מעיין ד"ה מכורין.
לב ראה לעיל ס' גג ס"א.
סיומן צט
א וסומא עירובין סד, א ל"ג דר"ף והוש ספרים בתוס' ד"ה שתה רבנ"ם פ"ה מהל' תפלה ה"ג מור וש"ע ס"א. וראה לקמן ס' קכח סנ"א (נ"ב) ושם תבאר חילוק בין תפלה ונ"כ. ס' קפח ס"ה (ברמ"ז) ושאי ברכות).
ב וד"א ס"א א. וראה לקמן ס' קכח שם.
ג תוס' עירובין סה, א ד"ה מסר בשם ר"י. פ"י חדש ס"א.
ד גמרא שם עירובין סה, א. מור וש"ע שם. וראה לקמן ס' קפח שם.
ה ברכות לא, ב. מ"א ס"ק ב. פ"י חדש שם. וראה להלן סוף ס"ה.
ו שמואל א פרק א.
ז ראה שו"ת רא"ח ס' ה.
ח דברים יג, ד.

מיטונות פ"ד מהל' תפלה את כ בשם תוס' דגדות אשר פ"ו העירובין ס' ו (וב"ח ס' צג ד"ה ה"ב) בשם מרדכי. טור ושו"ע שם. וראה לעיל ס' לח ס"ו. ס' פפ ס"ה וס"ו. ס' צג ס"ג. לקמן ס' צג ס"ד. ס' קא ס"א.
ז פ"ב דאבות משנה ג.
זו ברכות כט, ב ורש"י ד"ה כמשי. מור וש"ע ס"ג. עולת תמיד ס"ק ב. מ"א ס"ק ה. וראה הרב ריב"ז יבנה ברכות שם (כ, א ד"ה נ"ג). רש"י אבות שם.
זח ב"י. ע"י ברכות שם. מור, וש"ע שם.
יט טור וש"ע ס"ד. כדלעיל רס"ג פג. וראה לעיל ס' מז ס"ו. ס' צג ס"ב. לקמן ס' קו ס"א. ס' קח ס"ב וס"ה.
כ ס' קגן ס"א. וראה שלחן המלך ח"א ע' קפו וש"ג.
כ ובחים פ"ק. רמב"ם פ"ג מהל' מעשה הקרבנות.
כא כדלעיל ס' פ"ט ס"ט וש"ג.
כב ראה לעיל ס' א מהדו"ק ס"ט וש"ג.
כג כדלעיל ס' צ ס"ה.
כד ובחים פ"ה ואילך. רמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"ה.
כה כדלעיל ס' ז ס"ב.
כו ובחים כה, א. רמב"ם פ"ה מהל' ביאת מקדש ה"ג.
כז ע"י לעיל ס' צא ס"ו.
כח וראה לעיל ס' גג ס"ב.

הלכות תפלה צט"ק

ש

בלעל מקרבך וידיה וגו' וצריך הוא לחזור ולהתפלל כשיסור יינו מעליו⁹ ואפילו עבר זמן התפלה משלים אותה בזמן תפלה שלאחריה¹⁰ כמ"ש בס' ק"ח א.

ודין קריאת שמע¹¹ וברכותיה¹² לענין שכור הוא כדן תפלה ולענין שתוי יתבאר בסיומן קפ"ה יד. אבל שאר ברכות יכול לברך אע"פ שהוא שכור¹³:

ב יין שבתוך הסעודה אינו משכר¹⁴ ויש אומרים גם יין שלפני המזון כמו שיתבאר בסיומן תע"ג יז:

ג שינה כל שהוא מפניה את היין אם לא שחה אלא רביעית¹⁵ אבל אם שחה יותר מרביעית כ"ש שיניה מועטת משכרתו אבל שינה הרבה ודאי מפגיתו¹⁶.

וכן דרך מיל מפניה את היין¹⁷ בין מהלך ברגליו בין רוכב ע"ג בהמה¹⁸ אם לא שחה אלא רביעית אבל אם שחה יותר מרביעית כ"ש שדרך מורדתו אם מהלך ברגליו אבל אם היה רכוב¹⁹ שאין לו מורה כל כך אפילו ביותר מרביעית דרך מפגיתו והוא שרכוב ג' מילין²⁰ ומ"מ הכל לפי רוב היין שאם הרבה לשתות מאד אין דרך ג' מילין מפגיתו²¹:

ד כל אחד שהוא שתוי די לו להמתין לפי שמרגיש בנפשו שופג יינות²² ולכן אין נזהרין עכשיו בינות שלנו שמהפלאים אע"פ ששתו רביעית יין ויותר²³ כיון שאנו מרגישים ויודעים בינות שלנו שאינם חזקים וכ"ש אם מתפללים מתוך הסידור שבירים שאין הוששין לשכרות מעמם²⁴ ואף בעל פה אין לחוש כל כך עכשיו מלהתפלל כשהוא שתוי²⁵ אם יעבור זמן התפלה עד שישפג יינות²⁶ כיון שעכשיו אין מכוונים כל כך בתפלה²⁷.

אבל שכור לגמרי שאינו יכול לדבר לפני המלך צריך ליהרר אף עכשיו²⁸ כיון שתפלתו תועבה ונאלו עובד עבודה זרה וצריך לחזור ולהתפלל:

ק תפלת המועד צריך לסדר וכו' סעיף אהד:

א תפלה של מועדות²⁹ ושל ראשי חודשים³⁰ אין אדם רגיל בהן כל כך מפני שאינו מתפלל

ט ומבט"פ מלהל תפלה היו. תוס' עירובין שם ד"ה שיכור. ראש עירובין פ"ו ס' ה. פור וש"ע ס"א.

י הנהגות סמ"ק ס' יא (אות עז). פור וש"ע שם.

יא ס"ב: אנפ"י שהתחיל לשתות כשהגיע זמן התפלה כל. וראה חקרי הלכות ח"ו ספ, א.

יב ירושלמי תרומות פ"א ה"ד. לני ה"ש תרומות פ"א מ"ג, ואור זרוע ה"ל שהיטת ס' שסו, ומכריז עירובין רמז תרכ"ב ורמ"א ס"א.

יג אלי וזאת ס' קפה ס"ק ג. אלה רבה שם ס"ק ה. לקמן שם ס"ה.

יד סעיף ה.

טו וירושלמי שם. אור זרוע ה"ל תפלה ס' צפ. מוכריז שם. רמ"א שם. וראה לקמן ס' קפה סוף ס"ה, ושם יתבאר מנם הדיוק.

טז וירושלמי פסחים פ"ו ה"ג. סמ"ק ס' קלג. מ"א ס"ק א. יז ראה שם בב"ב מ"ב ס' ג' נ בשם פ"י ר"י מלוניל פסחים ק"ז, ב. וראה בשערי צדק שם ס"א.

יח עירובין שם סד, ב. פור וש"ע ס"ב.

יט כסף משנה פ"א מהלך ביאת המקדש ה"ה. רמ"א ס"ק ד.

כ עירובין שם. פור וש"ע שם.

כא הנהגות ראשי עירובין פ"ו ס' ה. ט"ו ס"ק ב. מ"א ס"ק ה קפ"ד הסור וש"ע ס"ב. וכי"פ במחזקת צבי ס"ק

ב ועשרת ימי חנוכה ב דאז כאל"י וזאת ס"ק ג. כב נמזא שש ורש"י ד"ה רכוב. פור וש"ע שם.

כג ח"א שם.

כד ט"ז שם. ש"ת הוות יאר ס' קעז. עולת תמיד ס"ק ה.

כה אהא מוודע (תפלה דרך ג נתיב) ג בשם הגאונים. ש"ע ס"ג.

כו תדווח הדשון ס' מב. רמ"א ראה ב"י. רמ"א ולבש ס"ג.

כז רמ"א שם. ע"ל לעיל ס' צג סוף ס"א תש"ג.

כח ח"ד י"ב בים של שלמה פרק ב הבינה סימן ה. רמ"א ס"ק ג. וראה כ"י ממכריז עירובין.

כט ראה תהלה לדוד ס"ק ג. מ"ל וציונים.

ל ראה עק"א לעיל ס' צח ס"ב וש"ג.

לא ט"ו ס"ק ג. וראה האשכול עמ' 35. הנהגות מייסגנות פ"ד מהלך תפלה אות כ. ב"ה. עולת תמיד ס"ק ג.

סימן ק

א האש השנה (גד) לה, א ורש"י ד"ה ושל. וראה לקמן ס' הקצא ס"ד.

ב רמב"ם פ"ד מהלך תפלה ה"ש. שריע. ע"י ב"י וז"ה ברע"ת הר"ף (כב, א) והרא"ש פ"ה ברכות ס' ג. וראה סדור רס"ג עמ' קל.